

Dyr Filipajtis

Protokół

z pobytu zespołu d/s przemysłu elektronicznego Sejmowej Komisji Przemysłu Ciężkiego, Chemicznego i Górnictwa we Wrocławskich Zakładach Elektronicznych RLWRO we Wrocławiu w dniu 3.10.1967 r.

Uczestnicy:

Zespół poselski Sejmu P.R.L.

Przewodniczący Ob. poseł Tadeusz Witold Młyńczak

Członkowie: " " Zdzisław Drepka

" " Wacław Mąka

" " Adolf Książkiewicz

z ramienia M.P.C.:

Ob. mgr Andrzej Pachocki

z ramienia Mery:

Dyrektor mgr inż. Tadeusz Podgórski

Dyrektor mgr Roman Sprawski

Przewodniczący ZKUOP Dyrektor Olczak Pafal - Swidnica

Przedstawiciele W.Z.E. "Elwro":

Z-ca Dyrektora d/s Technicznych mgr inż. Eugeniusz Bilski

Pełnomocnik Dyrektora d/s pracown. i zabezp. Eug. Filipajtis

Z-ca Dyrektora d/s Produkcji mgr inż. Jerzy Żołnierek

I-szy Sekretarz K.Z. PZPR Ob. Tadeusz Kołbasiuk

Przebieg obrad:

I. Informacje z dotychczasowych osiągnięć i programu działania na przyszłość W.Z.E. ELWRO złożył Z-ca Dyrektora d/s Technicznych mgr inż. Eugeniusz Bilski /zał. Nr.1/.

II. Po wysłuchaniu informacji członkowie zespołu poselskiego postawili następujące pytania:

Ob. Poseł Adolf Książkiewicz:

1. Jak przedstawia się import elementów i jego opłacalność: czy są zamierzenia uruchomienia produkcji w kraju względnie w krajach socjalistycznych. Jakie mamy w tym względzie szanse.

2. Opłacalność eksportu maszyn cyfrowych.
3. Czy kooperacja rośnie i będzie rosła. Czy zmierza się do rozbranzowienia i specjalizacji.
Jakie w tym względzie zajmuje stanowisko Zjednoczenie.
Ob. poseł Zdzisław Drepka.
4. Gdzie tkwi przyczyna różnicy w jakości automatyki krajowej w porównaniu z zagranicą i co należałoby zrobić w skali resortu by osiągnąć wyższy poziom jakości automatyki obrabiarek.
5. Skąd bierze się duża dysproporcja pomiędzy wartością produkcji globalnej i produkcji towarowej Zakładu.
6. Czy zmniejszenie zatrudnienia w grupie pracowników pośrednioprodukcyjnych na rzecz grupy bezpośrednio produkcyjnej zabezpieczy sprawną obsługę produkcji.
Ob. poseł Wacław Mąka.
7. Jaki jest poziom nowoczesności wyrobów zakładu i jaki jest w szczególności udział wyrobów grupy B i C.
Ob. poseł Tadeusz Witold Młyńczak.
8. Jak ocenia się w W.Z.E. ELWRO poziom organizacyjny przedsiębiorstwa przed i po zrealizowaniu wniosków VII Plenum KC PZPR.
9. Czy przy przygotowaniu i opracowywaniu wniosków w ramach Zakładowej Komisji Usprawnienia Organizacji i Produkcji korzystano z wzorców praktycznych i teoretycznych. Jaki był w tym udział przedstawicieli specjalistów /poza Zjednoczeniem/.
10. Jaka rolę w Zakładzie spełnia Komórka Organizacji w chwili obecnej, a jaką będzie spełniała w przyszłości. Czy system Zarządzania jest adekwatny do systemu organizacyjnego.
11. Rola mistrzów w zakładzie. Jak przedstawia się problematyka norm obsad i norm czasowych na wyroby.
12. Jaki jest pogląd zakładu na sprawy kooperacji i trwałość powiązań kooperacyjnych.

13. Czy W.Z.E. "Elwro" jest t.zw. zakładem specjalizowanym w eksporcie.

III. W dyskusji nad złożoną informacją i postawionymi pytaniami odpowiedzi i wyjaśnień udzielili:

Z-ca Dyrektora d/s Technicznych mgr inż. Eugeniusz Bilski ustosunkowując się łącznie do problemów postawionych w pytaniach 1,2,3,12 i 13 jako wiążących się ze sobą stwierdził co następuje:

zagadnienie importu do maszyn matematycznych wiąże się z sytuacją w zakresie kooperacji biernej. WZE "Elwro" zakupuje elementy i części głównie z zakładów podległych Zjednoczeniu "Unitra" i częściowo Zjednoczeniu "Mera". Z zakładów podległych "Unitrze" ELWRO otrzymuje:

- Polfer - materiały magnetyczne
- Tempot - oporniki
- Miflex i Cerad - kondensatory
- Tewa - półprzewodniki
- ZMP Błonie - zespoły napędowe do czytników

Do Zjednoczenia "Unitra" i podległych zakładów ELWRO ma szereg zastrzeżeń. Np. Zakład "Tewa" systematycznie nierealizuje programu nowych uruchomień i nie wywiązuje się z dostaw. Nie uruchomienie produkcji tranzystorów ASY-37 w miejsce tranzystorów 2N-397 spowodowało konieczność ich importu w Włoch i zwiększyło udział importu w produkcji maszyn. ELWRO importuje rdzenie ferrytowe. Zakład "Polfer" w Warszawie podchodzi do ich produkcji opieszale. Rozwój na tym odcinku jest tak szybki, że kooperanci nie nadążają z produkcją elementów. Urządzenia peryferyjne pochodzą z importu. Czytniki fotoelektryczne do nowych maszyn są aktualnie importowane z CSRS. W przyszłym roku ma je uruchomić Zakład w Błoniu k/Warszawy. Ze Szwecji z firmy Facit sprowadza się perforatory. Przewiduje się uruchomienie produkcji perforatorów w Błoniu. Grozi również import pamięci taśmowych z krajów kapitalistycznych /6 taśm a 15.000⁸ do jednej maszyny/. Pamięć taśmową opracował Instytut Maszyn Matematycznych w Warszawie, jednakże zakład podległy "Unitrze" Rowa T-1 ni

podjął jeszcze produkcji, a Zjednoczenie "Unitra" odmówiła podpisania umowy kooperacyjnej. W tej sytuacji dotychczas nie skutecznie działa K.N.i T. Import urządzeń z krajów kapitalistycznych jest kosztowny - mniejsza efektywność ekonomiczną eksportu, a uwzględniając fakt, że produkcja maszyn matematycznych jest skierowana do krajów socjalistycznych, ma to określone reperkusje dewizowe.

ELWRO nie należy do grupy t.zw. zakładów specjalizowanych w eksporcie. Trudny jest szczególnie problem planowania eksportu na skutek niedostatecznej informacji w zakresie tego co zamierzają produkować niektórzy partnerzy z K.W.P.G. Np. kraj nasz wyraźnie produkuje w zakresie opracowań logicznych. Ażeby zwiększyć eksport ELWRO rozwija akwizycję zagraniczną /np. w Czechosłowacji/.

Poszerzając problem eksportu Dyrektor Zjednoczenia "Mera" mgr inż. Tadeusz Podgórski poinformował zebranych, że w opracowaniu jest projekt przejścia przez ELWRO eksportu bezpośredniego maszyn i urządzeń peryferyjnych z "Metronexu".

Odnośnie trwałości związków kooperacyjnych i tendencji na tym odcinku, Dyrektor Bilski stwierdził, że związki te szczególnie z Błoniem i Unitrą będą trwałe, gdyż zakład nie jest w stanie sam wszystko produkować. Obserwuje się obecnie w świecie tendencję do rozkładania produkcji podzespołów w Zakładach Satelitarnych związanych organicznie z Zakładem Montażu Wyrobów Finalnych.

W podobnym kierunku pójdzie ELWRO. Przy pomocy zakładów stx satelitarnych rozwiąże się problem produkcji zespołów radiotelewizyjnych. Bierutów np. będzie produkował około 1970 roku podzespoły do maszyn cyfrowych. Inny zakład satelitarny pamięć ferrytową. Na miejscu docelowo pozostanie montowanie maszyn matematycznych w postaci kompletnych systemów.

Ob. Dyrektor Podgórski zwrócił uwagę, że kooperacja w Zjednoczeniu jest oparta na zasadzie specjalizacji i że lokowanie produkcji w zakładach satelitarnych nie powiększa sztucznie wartości produkcji. Mamy jednak do czynienia z następującym zjawiskiem: "Mera" jest na pierwszym miejscu w resorcie pod względem tempa średniorocznego przyrostu wartości produkcji, który wynosi przeciętnie 22 - 25 %, tak że np. w ostatnim roku 5-ćcio latki produkcja roczna wyniesie nieplanowanych 6,5 mld zł., a 8 mld zł. Wynika to z corocznego otrzymywania dodatkowych zadań o charakterze priorytetowym.

które z kolei są przekazywane podległym zakładom, co oczywiście stwarza zakładom sporo kłopotów. Gdyby udało się w skali całego kraju w zakresie automatyki zbilansować potrzeby i z odpowiednim wyprzedzeniem umieścić w planie praca byłaby o wiele spokojniejsza. Odpowiedzi na pytanie 5 dotyczące dysproporcji pomiędzy wartością produkcji globalnej i produkcji towarowej udzielił Główny Ekonomista Zjednoczenia mgr Sprawski, który stwierdził, że rozbieżność tkwi w metodologii planowania cen. Ceny porównywalne są ustalane na początku planu 5-cio letniego, natomiast ceny zbytu są cenami hiejącymi po których są sprzedawane wyroby. Np. każda obniżka cen zbytu /drogą obniżki kosztów/ powoduje zachwianie wzajemnych relacji. Obecnie relacje te są korygowane poprzez odpowiednie współczynniki zastosowane do cen porównywalnych.

Dyrektor Żołnierek wyjaśnił sprawę wielkości udziału pracowników pośrednio-produkcyjnych w zatrudnieniu zakładu, informując, że nie chodzi tu o spadek bezwzględny, gdyż w wielkościach bezwzględnych ilość zatrudnionych w obsłudze produkcji wzrasta. Problem polega tutaj na zmianie udziału. Jest to zagadnienie o istotnym aspekcie, bowiem sprawa pracowników pośrednio-produkcyjnych wiąże się z lepszą obsługą produkcji.

Dyrektor Podgórski zwrócił przy tym uwagę, że wielkość zatrudnienia pracowników pośrednio-produkcyjnych wiąże się ze strukturą produkcji. Przewodniczący Zakładowej Komisji Usprawnienia Organizacji Produkcji Ob. Dyrektor Olczak - Pafal Swidnica - scharakteryzował pracę Komisji stwierdzając, że Komisja nie miała generalnych wzorców bowiem ELWRO nie jest zakładem porównywalnym. W pracy opierano się na wzorach cząstkowych. Wykorzystywano doświadczenie członków Komisji i wytyczne Zjednoczenia "Mera". W pracach przez 7 miesięcy było zaangażowanych 100 osób - praktyków z różnych dziedzin. Natomiast współpraca ze specjalistami była, ale nie stanowiła decydującego elementu. Informując Ob.Ob. posłów Dyrektor Olczak wyjaśnił, że duży udział w pracach Komisji zagadnień organizacyjnych wynika z faktu, że ELWRO rozwinęły się na bazie najwyższej techniki za którą nie nadążał rozwój organizacyjny. W zakładzie kształtowała się kadra, zbierane doświadczenia. Nie świadczy to oczywiście o jakichś poważniejszych zaniedbaniach w zakładzie. Jednakże zarysowały się tu pewne dysproporcje i dlatego Komisja uznała, że problemy organizacji winny

znaleźć się na pierwszym miejscu. Korzystając np. z tak zwanych wzorców częściowych Komisja ustosunkowała się między innymi do wielkości zatrudnienia w akcji socjalnej, jak również korzystając z doświadczenia zawnioskowała przesunięcie 43 pracowników do zaplecza technicznego.

W związku z tym Dyrektor Podgórski wyjaśnił, że nie było w ELWRO problemu przekazania etatów do dyspozycji Zjednoczenia. Z uwagi na wzrost zadań produkcyjnych Zjednoczenie przydzieliło dodatkowo 60 etatów na IV kwartał /15 pracowników średniorocznie/.

Odpowiadając na pytania dotyczące poziomu jakości automatyki Obyw. Dyrektor Biłski wyjaśnił, że zaciążyły tutaj ujemnie pewne posunięcia natury organizacyjnej nie zależnie od zakładu. W ELWRO pracowano nad automatyką obrabiarek w roku 1960 i 1961 opracowując model urządzenia pod nazwą "Mrówka". Zrobiono przy tym kilkadziesiąt tablic do tokarek. W 1963 roku prace przejął CBKO Pruszków, gdzie kontynuowane są prace nad programowym sterowaniem obrabiarek bez udziału ELWRO. ELWRO produkuje obecnie automatykę kompleksową obiektów przemysłowych.

Omawiając poziom nowoczesności wyrobów Dyrektor Biłski poinformował zebranych, że procentowy udział wyrobów w grupach w stosunku do wykonania za pierwsze półrocze 1967 r. przedstawia się następująco:

Produkcja towarowa w cenach zbytu	-	<u>338,9 mln zł.</u>	<u>100 %</u>
- grupa A	-	125,7 mln zł.	37,1 %
- grupa B	-	46,6 mln zł.	13,7 %
- grupa C	-	128,3 mln zł.	37,8 %
- Produkcja niskokwalifikowana	-	38,3 mln zł.	11,4 %

Nowoczesność i jakość wyrobów jest zależna w poważnym stopniu od otrzymanych elementów z dostaw. Brak nowoczesnych lamp do przełączników kanałów i głowic UKF oraz kondensatorów ceramicznych o odpowiedniej kategorii klimatycznej powoduje, że wyroby te są w grupie C. Założony w planie na rok bieżący poziom nowoczesności wyrobów zostanie osiągnięty przede wszystkim w grupie maszyn matematycznych. Dalsze poprawa nastąpi w 1968 r. co zabezpiecza plan techniczny zakładu na rok bieżący i rok przyszły.

Obywatel Dyrektor Bilski udzielił następnie odpowiedzi łącznej na pytania dotyczące zagadnień organizacji i zarządzania w zakładzie informując obecnych, że w zarządzeniu przyjął się system sztabowo-liniowy adekwatny do systemu organizacyjnego. System informacji jest taki, że Z-cy Dyrektora mają pełną informację od podległych im kierunków działów. Zakład obecnie pracuje nad systemem kompleksowego przetwarzania danych co zostanie osiągnięte w pełni w 1969 r. po zainstalowaniu do tych celów "ODRY 1304". W między czasie są przygotowywane fragmenty z gospodarki materiałowej. Skalę problemu może zilustrować fakt, że zakład używa aktualnie 40.000 poz. materiałowych. W przygotowaniu są pakiety gospodarki materiałowej, technicznego przygotowania produkcji, planowania operatywnego i siatki PERT.

Ob. Dyrektor Żołnierek wyjaśnił uzupełniając, że opracowana została symbolika organizacyjna pod kątem przetwarzania danych. Odnosnie roli mistrza w zakładzie Ob. Dyrektor Filipajtis poinformował zebranych, że ELWRO jest w trakcie opracowywania statusu mistrza, który pozostając w dalszym ciągu organizatorem pracy na swoim odcinku, musi również spełniać rolę uzupełnienia i wdrażania pomysłów technicznych, gwarantujących jakość produkcji, przy ścisłym przestrzeganiu obowiązującej technologii. Sprawa ta ma szczególne znaczenie dla warunków uruchamiania produkcji maszyn, których cykl jest bardzo krótki, a system uruchamiania produkcji sekwencyjny.

Ob. Dyrektor Bilski z kolei podał, że zakład posiada opracowane techniczne normy czasu pracy dla podzespołów radiowo-telewizyjnych. Normy czasowe dla produkowanych maszyn matematycznych nastroczają większe trudności. W ciągu ostatnich 2 lat opracowane zostały normy dla pakietów, przy kablowaniu i uruchamianiu. Wszelkie korekty norm dokonywane będą w oparciu o wprowadzone usprawnienia techniczno-organizacyjne.

Reasumując składane wyjaśnienia Ob. Dyrektor Bilski stwierdził, że na wysokim forum Komisji Sejmowej należałoby rozpatrzeć sprawy:

- 1/ Zabezpieczenia produkcji krajowej elementów do maszyn matematycznych odpowiedniej jakości i w klasach żądanych dla maszyn.

Problem ten wiąże się z rozbudową bazy elementów elektronicznych bez których nie może być mowy o rozwoju maszyn matematycznych.

- 2/ Należałoby rozpatrzyć zagadnienie finansowania prac naukowo-badawczych prowadzonych przez instytuty w świetle ich przydatności dla przemysłu oraz odpowiednio je zinterpretować zasady finansowania przez przemysł prac nie zakończonych w świetle odpowiedniej uchwały KERM-u.
- 3/ Zagadnienie uruchomienia produkcji pamięci taśmowej w kraju jako niezbędnego warunku wprowadzenia kompleksowego przetwarzania danych na maszyny matematyczne do planowania i zarządzania działalnością gospodarczą przedsiębiorstw. Generalnie rzecz biorąc rozwój maszyn matematycznych zależy od produkcji elementów.

Na zakończenie w imieniu zespołu poselskiego Przewodniczący Ob. Poseł Tadeusz Witold Młynczak podziękował za owocne spotkanie i złożone obszerne informacje. Zespół miał możliwość między innymi znaleźć potwierdzenie opinii o osiągnięciach zakładu. Przygotowane przez Komisję kierunki działalności przemysłu znalazły również potwierdzenie w konfrontacji z problematyką ELWRO. -

Protokółował:

R. B.
/-/ mgr Roman Bereza.

LT/617.